

Jaarverslag 2006

Inhoud

Inhoud.....	2
1 Voorwoord	3
2 Interne fraude in de detailhandel.....	4
3 De stichting Fraude Aanpak Detailhandel	5
Het bestuur	5
Het secretariaat	5
4 Het waarschuwingsregister.....	6
5 Activiteiten in 2006	7
Op weg naar een detailhandelsbreed waarschuwingsregister	7
Kritiek op aangiftebeleid bij fraude	7
Waarschuwingsregister voor het gehele bedrijf	7
Themamiddagen	7
Onderzoek door CBP	8
Geen klachten.....	8
Belang van communicatie	8
Interne fraude neemt af	9
6 De stichting FAD in cijfers	10
Activiteiten.....	10
Gebruik waarschuwingsregister	10
Deelnemers	10
7 Verwachtingen stichting FAD in 2007	11

1 Voorwoord

Fraude heeft in 2006 gezorgd voor 170 miljoen euro aan schade in de detailhandel. Het blijkt dat jaarlijks een kleine groep van circa 5.000 fraudeurs hiervoor verantwoordelijk is en op die manier de sfeer verpest voor de 710.000 medewerkers die wel eerlijk hun salaris verdienen in de detailhandel. En vaak proberen de fraudeurs na hun ontslag bij collega-winkeliers opnieuw hun slag te slaan.

Voor het eerst sinds jaren is in 2006 een opvallende daling van de schade door interne fraude zichtbaar. De schade is met tien procent afgenomen. Het onderwerp heeft het afgelopen jaar veel aandacht gehad binnen winkelbedrijven.

Waar fraude de afgelopen vroeger een taboeonderwerp was, wordt hierover nu openlijk gesproken in de detailhandel.

Deze aandacht loont. Dit constateren wij ook bij bedrijven die deelnemen aan het waarschuwingsregister. Deze bedrijven zijn verplicht om zowel ondernemingsraden, medewerkers en sollicitanten te informeren over de huisregels en de sancties. Gebleken is dat hier een preventieve werking van uit gaat.

Het waarschuwingsregister verschaft winkeliers de mogelijkheid om op een eenvoudige en veilige manier sollicitanten te screenen. Iedereen kan met het systeem werken, maar het is ook goed beveiligd om misbruik te voorkomen.

De stichting Fraude Aanpak Detailhandel (FAD) ziet echter een aantal zaken die nog moet worden verbeterd. Vooral de aangifteprocedure moet sneller en gemakkelijker. Het is onbegrijpelijk dat winkeliers van interne fraude geen digitale aangifte kunnen doen.

De stichting FAD verwacht dat in de komende jaren steeds meer winkelbedrijven zullen deelnemen aan het waarschuwingsregister. Wij verwachten dan ook dat het waarschuwingsregister de komende jaren veel rendement oplevert.

Benk Korthals, voorzitter stichting Fraude Aanpak Detailhandel

2 Interne fraude in de detailhandel

Uit eigen onderzoek en vergelijking met internationaal onderzoek blijkt dat diefstal door winkelmedewerkers veel voorkomt.

Diefstal door eigen medewerkers veroorzaakt in 2006 een schade van 170 miljoen euro. Het aandeel door stelende winkelmedewerkers wordt geschat op 30 tot 40 procent van de totale schade door diefstal. Het is een relatief kleine groep stelselmatige fraudeurs die de detailhandel wil aanpakken met de centrale registratie. Het gaat om 3.000 tot 4.000 fraudeurs op een totaal personeelsbestand in de detailhandel van 750.000 medewerkers (circa 0,5%).

Interne fraude zorgt niet alleen voor financiële schade, maar ook voor indirecte schade zoals onrust op de werkvloer en verstoorde relaties tussen de werkgever en medewerkers. Winkelbedrijven worden in toenemende mate geconfronteerd met fraudeurs, die van filiaal naar filiaal trekken en in een korte periode grote schade aanrichten.

Met behulp van een waarschuwingsregister kunnen werkgevers de integriteit van sollicitanten nagaan en voorkomen dat fraudeurs eenvoudig opnieuw schade aanrichten.

Het verzamelen van gegevens, zoals gebeurt met het waarschuwingsregister, moet voldoen aan de Wet Bescherming Persoonsgegevens. Het College bescherming persoonsgegevens (CBP) heeft medio 2004 aan de Raad Nederlandse Detailhandel (RND) toestemming gegeven voor het opzetten en beheer van het waarschuwingsregister.

De stichting FAD is medio 2005 opgericht als beheerder van het waarschuwingsregister. Deze stichting is verantwoordelijk voor het toezicht op het waarschuwingsregister en de screening van de deelnemende bedrijven.

Op 16 juni 2005 is het waarschuwingsregister officieel 'live' gegaan. Tot eind 2005 is het systeem operationeel getest door een selecte groep deelnemende bedrijven. In 2006 heeft het waarschuwingsregister een grote vlucht genomen. Het Platform Detailhandel Nederland heeft het systeem omarmd en daarmee de weg vrijgemaakt voor een detailhandelsbrede toegang van het waarschuwingsregister. Het aantal deelnemende bedrijven is in 2006 fors toegenomen. Een groot aantal winkelbedrijven gebruikt het waarschuwingsregister als effectief middel om medewerkers te screenen.

Het waarschuwingsregister stelt ook de nodige eisen aan het fraudebeleid van bedrijven. Winkelbedrijven moeten immers een helder fraudebeleid inclusief huisregels hebben. Ook moet men duidelijke sancties invoeren voor medewerkers die, ondanks deze regels, toch frauderen. Bij fraude doen winkelbedrijven aangifte en wordt de persoon in kwestie ontslagen. De persoon wordt op het waarschuwingsregister geplaatst en wordt van al deze zaken op de hoogte gesteld.

3 De stichting Fraude Aanpak Detailhandel

Het bestuur

Voorzitter

Dhr. mr. A.H.
Korthals

Bestuurslid

Dhr. drs. P.E.
Hamming

Bestuurslid

Dhr. mr. J.W.
Sentrop

Bestuurslid

Dhr. H.H. van der
Geest

Het secretariaat

Algemeen secretaris

Dhr. P.C. Walraven

Adviseur

Dhr. ing. R. van Dijk

Contact

Adres Overgoo11
 2266 JZ Leidschendam

Postadres Postbus 182
 2260 AD Leidschendam

Telefoon (070) 444 25 87

Telefax (070) 317 50 46

E-mailadres info@stichtingfad.nl

website www.stichtingfad.nl

4 Het waarschuwingsregister

Het waarschuwingsregister is een beveiligde internetapplicatie. Vanwege de gevoeligheid van de informatie worden gegevens in het waarschuwingsregister versleuteld opgeslagen op een aparte server.

Het waarschuwingsregister bestaat uit twee registratiesystemen. Allereerst is er een intern register. Deelnemende bedrijven registreren iemand altijd op het interne register. De persoon wordt daar voor een periode van acht jaar geregistreerd. De registratie is dan vervolgens alleen zichtbaar voor gebruikers van deze deelnemer en niet voor andere gebruikers.

Indien er sprake is van ontslag en aangifte bij de politie wordt de persoon ook voor een periode van vier jaar in het externe register opgenomen.

Fraudeurs worden na verloop van de genoemde perioden automatisch uit het waarschuwingsregister verwijderd mits men met succes bezwaar heeft gemaakt waardoor een vroegtijdige verwijdering noodzakelijk is.

De belangrijkste functie van het waarschuwingsregister is het uitvoeren van een screening. Bij het uitvoeren van een screening voert men, aan de hand van een geldige legitimatie, een code in die gelijk is aan de eerste vijf letters van de achternaam en de geboortedatum. Het waarschuwingsregister geeft vervolgens aan of deze code is aangetroffen of niet.

Indien de code is aangetroffen wordt met het deelnemende bedrijf dat de persoon heeft geregistreerd contact gezocht om te verifiëren of het om dezelfde persoon gaat.

Het waarschuwingsregister is alleen toegankelijk voor een beperkt aantal aangewezen personen binnen een bedrijf. Hier wordt het onderscheid gemaakt tussen beheerders en gebruikers. Beheerders kunnen fraudeurs registreren op het waarschuwingsregister. Gebruikers kunnen slechts screenen.

Alle activiteiten op het waarschuwingsregister worden gelogd en zichtbaar voor de stichting FAD. Er bestaat geen mogelijkheid om een lijst met geregistreerde personen uit het waarschuwingsregister op te maken.

5 Activiteiten in 2006

Op weg naar een detailhandelsbreed waarschuwingsregister

De stichting FAD heeft eind 2005 een verzoek ingediend bij het CBP om het waarschuwingsregister uit te breiden naar de gehele detailhandel.

De huidige vergunning voor het gebruik van het waarschuwingsregister is in 2004 afgegeven aan de RND. Nu blijkt dat het waarschuwingsregister een sterke preventieve werking heeft, moet voorkomen worden dat fraudeurs in andere detailhandelsbranches alsnog van winkel naar winkel kunnen trekken.

Verwacht wordt dat eind 2007 alle winkels die door het Platform Detailhandel Nederland worden vertegenwoordigd, kunnen aansluiten op het waarschuwingsregister.

Kritiek op aangiftebeleid bij fraude

In 2006 ontving de stichting FAD veel klachten over de wijze waarop de politie en het Openbaar Ministerie (OM) omgaan met aangiften van fraudezaken. Veel zaken worden niet opgepakt of worden geseponneerd. Daarnaast kost de aangifteprocedure onnodig veel tijd voor ondernemers.

Er is gepleit voor het mogelijk maken van een digitale aangifte zodat ondernemers via internet de aangifte kunnen invullen en opsturen.

Ook is onderzocht of in samenwerking met het OM een digitaal fraudeloket kan worden opgezet. Dit loket is succesvol bij verzekeringsfraude en kan voor de detailhandel uitkomst bieden.

Waarschuwingsregister voor het gehele bedrijf

Het waarschuwingsregister is oorspronkelijk opgezet om personeelsfraude in winkels te voorkomen. Veel deelnemende bedrijven aan het waarschuwingsregister hebben dit echter aangegrepen om het fraudebeleid binnen het gehele bedrijf onder de aandacht te brengen. Het waarschuwingsregister is van toepassing geworden voor alle medewerkers van het bedrijf.

Om ongelijke behandeling te voorkomen heeft de stichting FAD bij het CBP gepleit voor een toepassing van het waarschuwingsregister voor alle medewerkers inclusief uitzendkrachten en stagemedewerkers. Het CBP wacht de uitkomst van haar onderzoek af alvorens hierover te besluiten.

Themamiddagen

Op 7 februari 2006 en 7 maart 2006 heeft de stichting FAD in samenwerking met het Platform Detailhandel Nederland twee drukbezochte themamiddagen georganiseerd. De themamiddagen waren bedoeld om winkelbedrijven te informeren over het waarschuwingsregister en de werking ervan in de praktijk.

Op de themamiddagen spraken FAD-voorzitter Benk Korthals en FAD bestuurder Herman van der Geest over het waarschuwingsregister en het belang van het systeem bij het voorkomen van interne fraude. Door privacydeskundige Jan Holvast werd een toelichting gegeven op de belangrijke privacyaspecten van het waarschuwingsregister. Retailsecurity-expert Egbert IJzerman van BCC gaf een toelichting op het voorkomen van fraude en het organiseren van een fraudepreventiebeleid.

Roy Schuuring van softwareontwikkelaar Evendi gaf een live-presentatie van het

waarschuwingsregister. Tot slot eindigde algemeen secretaris van de stichting FAD, Pieter Walraven, met een toelichting op de toelatingseisen en noodzakelijke maatregelen voor deelnemende bedrijven.

Naar aanleiding van de themamiddagen hebben veel bedrijven besloten om deel te nemen aan het waarschuwingsregister.

Onderzoek door CBP

Op 9 mei 2006 vond een topeverleg plaats tussen een delegatie van de stichting FAD en collegelid Jannette Beuving en voorzitter Jacob Kohnstamm van het CBP.

Aanleiding voor dit overleg waren de door de stichting FAD voorstelde wijzigingen in het protocol van het waarschuwingsregister:

1. Toegang tot het waarschuwingsregister voor aangesloten winkelbedrijven van het Platform Detailhandel Nederland in plaats van alleen voor de aangesloten ondernemingen van de RND;
2. Het doen van aangifte vervangen door "aangifte en/of een melding bij het OM";
3. Het waarschuwingsregister moet ook van toepassing worden op uitzend- en stagemedewerkers.

In het overleg is afgesproken dat het CBP een onderzoek doet naar de werking van het waarschuwingsregister.

Dit onderzoek is in de zomer van 2006 gestart. Het CBP heeft toegang tot het waarschuwingsregister gekregen bij de stichting FAD en bij een drietal deelnemende bedrijven. Tot onvrede van de stichting FAD is het onderzoek vertraagd waardoor de resultaten pas in 2007 bekend zijn gemaakt.

Geen klachten

De stichting FAD heeft eind 2005 een klachtencommissie in het leven geroepen. Bij deze klachtencommissie kunnen geregistreerde personen bezwaar maken tegen de opname in het waarschuwingsregister. Men kan ook het ontslag aanvechten bij de kantonrechter. In de brieven die fraudeurs ontvangen na ontslag, aangifte en plaatsing op het waarschuwingsregister wordt verwezen naar deze klachtencommissie. Het klachtenreglement kan men vinden op de website www.stichtingfad.nl.

Het bestuur van de stichting FAD heeft besloten om afhankelijk van het aantal klachten voorlopig als klachtencommissie te fungeren. In 2006 zijn geen zaken bij de klachtencommissie voorgelegd.

Belang van communicatie

Bij de deelname aan het waarschuwingsregister is een belangrijke rol weggelegd voor communicatie. Deelnemende bedrijven zijn verplicht instemming te vragen aan de ondernemingsraad. Daarnaast dienen alle medewerkers van deze bedrijven te worden geïnformeerd over de huisregels en over de sancties bij fraude namelijk, ontslag, aangifte en registratie in het waarschuwingsregister.

Bedrijven zijn tevens verplicht om fraudeurs te informeren over de registratie in het waarschuwingsregister.

Daarnaast worden ook sollicitanten vooraf geïnformeerd over de screening middels het waarschuwingsregister. Gebleken is dat deze communicatie preventief werkt.

Vooraf bedrijven die hieraan actief aandacht hebben gegeven, merkten in 2006 een

daling van het aantal fraudezaken. Deze bedrijven weten ook vaak potentiële fraudeurs buiten de deur te houden.

Interne fraude neemt af

De schade van interne fraude in de Nederlandse detailhandel bedroeg in 2006 170 miljoen euro. Dit is een afname van 10 procent in vergelijking met 2005. Circa 60 procent van deze schade wordt direct veroorzaakt door fraude. Het doen van onderzoek om fraude op te sporen en te bewijzen zorgt voor 35 procent van de kosten. De overige schade is indirect en wordt veroorzaakt door bijvoorbeeld een verziekte sfeer op de werkvloer en het op orde brengen van de administratie. Winkels investeren jaarlijks circa 290 miljoen euro in het voorkomen van winkelcriminaliteit. Van dit bedrag wordt 30 procent uitgegeven aan maatregelen om fraude te voorkomen, zoals kassa-analysesystemen.

Jaar	2006	2005	2004	2003	2002
Interne fraude	170 miljoen	190 miljoen	200 miljoen	210 miljoen	200 miljoen
Stijging/daling	- 10,5%	- 5%	- 4,8%	+ 5%	-

Bron: Platform Detailhandel Nederland

6 De stichting FAD in cijfers

Activiteiten

Themamiddagen: 2

Bestuursvergaderingen: 5

Klachten bij klachtencommissie: 0

Toelichting door stichting FAD bij bedrijven: 70

Gebruik waarschuwingsregister

Zoekactie: 10311

Geregistreerd in het interne register: 182

Geregistreerd in het externe register: 145

Zoekresultaat gevonden in het interne register: 30

Zoekresultaat gevonden in het externe register: 1

Verwijderd uit het waarschuwingsregister: 3

Deelnemers

Deelnemers op 1 januari 2006: 5

Deelnemers op 31 december 2006: 50

Totaal aantal medewerkers onder werkingssfeer waarschuwingsregister: 78.000

Totaal aantal winkels van deelnemers: 3.900

7 Verwachtingen stichting FAD in 2007

Steeds meer winkelbedrijven hebben het voorkomen van interne fraude prominent op de agenda staan. Voor veel winkelbedrijven begint de aanpak van fraude met een consequent fraudebeleid. Vooral communicatie speelt hierbij een belangrijke rol. Dit betekent dat alle medewerkers weten wat de huisregels zijn en ook weten wat de consequenties zijn indien men fraudeert. Bij fraude volgt ontslag, aangifte bij de politie en een registratie in het waarschuwingsregister.

De stichting FAD verwacht dat in 2007 het merendeel van de winkelbedrijven is aangesloten op het waarschuwingsregister. Dit heeft tot gevolg dat de preventieve werking ervan verder zal toenemen.

Daarnaast rekt de stichting FAD op een uitbreiding van de werkingssfeer van het waarschuwingsregister naar alle winkelbedrijven die zijn aangesloten bij het Platform Detailhandel Nederland. Dit moet door het CBP worden goedgekeurd.

De stichting FAD blijft samen met het Platform Detailhandel Nederland pleiten voor een efficiëntere aangifteprocedure bij interne fraude.

